

INDHOLD

FORORD	5
INDLEDNING OG BOGENS OPBYGNING.....	7
FLOW.....	8
OPSTILLING, MUSIKLEDELSE OG ØVELSER I FLOW.....	9
MUSIKPÆDAGOGISKE TIPS	10
FLERE ØVELSER I FLOW.....	11
SAMMENSPIL I KÆDER.....	12
RIHANNA: WE FOUND LOVE.....	15
Kædearrangement	17
Leadsheet/Rolleark.....	18
1-2-3 rotation	20
1-2-3 ROTATION.....	21
MØ: KAMIKAZE	22
1-2-3 rotation	23
Leadsheet/Rolleark.....	24
Kædearrangement	26
LEADSHEET – ROLLEARK	27
TEGN TIL FORMLED.....	28
COLDPLAY: VIVA LA VIDA	29
Leadsheet/Rolleark.....	30
Kædearrangement	32
1-2-3 rotation	33
MIKA: LOLLIPOP - STEMMELÆGNING.....	34
Kædearrangement	36
1-2-3 rotation	37
Leadsheet/Rolleark.....	38
SYS BJERRE: ALLE MINE VENINDER - BOOST.....	40
Kædearrangement	42
1-2-3 rotation	43
Leadsheet/Rolleark.....	44
HANSONS: MMMBOB - BREAKS	46
Kædearrangement	47
Leadsheet/Rolleark.....	48
1-2-3 rotation	50
WAFANDE: GI' MIG ET SMIL - RAP.....	51
Kædearrangement	52
1-2-3 rotation	53
Leadsheet/Rolleark.....	54

MAROON 5: THIS LOVE - REDUKTION OG UDVIDELSE AF ROLLER	56
Kædemannarrangement	57
Leadsheet/Rolleark.....	58
1-2-3 rotation	60
LUKAS GRAHAM: 7 YEARS – LIGE OG SHUFFLE	61
Kædemannarrangement	62
1-2-3 rotation	63
Leadsheet/Rolleark.....	64
COLDPLAY: A SKY FULL OF STARS - STILSKIFTE.....	66
Kædemannarrangement	69
Leadsheet/Rolleark.....	70
1-2-3 rotation	72
LIPS INC.: FUNKYTOWN - DANS	73
Kædemannarrangement	74
1-2-3 rotation	75
Leadsheet/Rolleark.....	76
OH LAND: WHITE NIGHTS – INTRO, OUTRO, RUBATO OG FERMAT.....	78
Kædemannarrangement	79
Leadsheet/Rolleark.....	80
1-2-3 rotation	82
THE ASTEROIDS GALAXY TOUR: GOLDEN AGE– STOMP TIL SAMMENSPIL	83
Kædemannarrangement	84
1-2-3 rotation	85
Leadsheet/Rolleark.....	86
LUKAS GRAHAM: ORDINARY THINGS – MUTING,TEMPO OG DYNAMIK	88
Kædemannarrangement	90
1-2-3 rotation	91
Leadsheet/Rolleark.....	92
LADY GAGA: TELEPHONE – LYDKOLLAGE	94
Kædemannarrangement	95
Leadsheet/Rolleark.....	96
1-2-3 rotation	98
FALLULAH: OUT OF IT – MANGE AKKORDER	99
Kædemannarrangement	101
Leadsheet/Rolleark.....	102
1-2-3 rotation	104
JUSTIN TIMBERLAKE: CAN'T STOP THE FEELING – IMPROVISATION OG SOLO	105
Kædemannarrangement	106
1-2-3 rotation	107
Leadsheet/Rolleark.....	108
EFTERSKRIFT	110
KOPIARK	111

FORORD

Formålet med denne bog er at give jer undervisere inspiration til forskellige sammen-spilsmetoder og give en række arrangementer, der kan bruges på mange forskellige måder. Vi har erfaring med, når man beskriver undervisningsmetoder med ord, at det meget hurtigt kan blive snørklet, teksttungt og svært at forestille sig, hvad og hvordan man skal gøre. For at undgå dette, har vi valgt at lave tydelige videointroduktioner som bogens hovedelement. Når man ser og hører metoden i praksis, forstår man meget hurtigere, hvordan den skal udføres. Bogens tekst skal ses som en støtte til videoerne og som et hurtigt overblik over metodernes forløb. På denne måde håber vi, at I undervisere hurtigt kan komme i gang og bruge vores metoder og arrangementer.

God fornøjelse!

INDLEDNING OG BOGENS OPBYGNING

VELKOMMEN TIL SAMMENSPILSBOGEN – SPIL I KÆDER.

Bogen er bygget op omkring 17 forskellige numre, som alle er arrangeret på tre forskellige måder. Formålet med dette er, at hvert nummer kan spilles af forskellige typer af hold: store og små hold, øvede og nybegyndere, folkeskole-/gymnasie-klasser, valghold eller sammenspilshold på aftenskoler, samt musikledelsesstuderende på seminarier, universiteter og konservatorier. Til hvert nummer er der knyttet en metode, et emne eller et værktøj. Disse metoder, emner og værktøj kan sagtens bruges på tværs af alle arrangementer.

VIDEO 1

VIDEOVEJLEDNING

Når man skal beskrive metoder og værktøj med ord bliver det hurtigt teksttungt og kompliceret. Det er ofte meget nemmere at forstå metoden, hvis man ser den blive udført. Ude i sidespalterne er der QR-koder, som linket til videoer, der forklarer metoderne og viser dem i praksis. Videoerne er den primære vejledning til metoderne, mens bogens tekst er en kortfattet beskrivelse af de pædagogiske værktøjer og emner.

INDHOLD

FLOW

I den første del af bogen introduceres Flow som arbejdsmetode. For at skabe så aktive elever som muligt og undervisning uden alt for meget ventetid, vises her en række metoder til at skabe Flow i undervisningen.

SAMMENSPIL I KÆDER, 1-2-3 ROTATION OG LEADSHEET/ROLLEARK

I den næste del af bogen præsenteres de hovedmetoder som arrangementerne tager udgangspunkt i: Sammenspil i kæder, 1-2-3 rotation og Leadsheet/Rolleark. De præsenteres en ad gangen sammen med et nummer. Disse metoder forklares mere dybdegående, da de netop danner rammen om bogens arrangementer.

EMNER OG VÆRKTØJER

Til de næste 15 numre præsenteres små emner og værktøjer. Emnerne/værktøjerne kan sagtens bruges sammen med de andre numre, men præsenteres sammen med en sang, som de er velegnede til. Emnerne og værktøjerne er følgende:

- Stemmelægning
- Boost
- Breaks
- Rap
- Reduktion og udvidelse
- Lige og Shuffle
- Stilskifte
- Dans
- Intro, Outro, Rubato og Fermat
- Stomp til sammenspil
- Muting, tempo og dynamik
- Lydkollage
- Mange akkorder
- Improvisation og Solo

FLOW

VIDEO 2

Når du mødes med en klasse første gang, så sæt dem ned på gulvet for at styrke din egen autoritet.

Musikledelse i flow er ikke en metode, men et overordnet princip som man ikke kan leve uden, når man først er kommet i gang med at bruge det. Dette afsnit er en introduktion med øvelser til at arbejde i flow.

INTRODUKTION TIL FLOW

At arbejde i flow betyder, at man fastholder elevernes koncentration i det "musikalske rum". Grunden til at man ønsker dette er at det mindsker uroen i klassen og dermed mængden af gange man som underviser skal irettesætte eller tysse på børnene.

At gennemføre et helt undervisningsforløb uden konflikter og skældud er en drøm for mange musikundervisere.

At arbejde i flow handler om, at bevare pulsen i "rummet", lige meget hvad der sker. Dette vises lettest ved at man som underviser selv danser videre og holder pulsen, selv når musikken stopper, og der skal gives beskeder.

OPSTILLING, MUSIKLEDELSE OG ØVELSER I FLOW

OPSTILLING OG MUSIKLEDERROLLE

Elever

- Står i rundkreds
 - Så alle kan se hinanden
 - Så det er let at kommunikere

Musikleder

- Står også i rundkredsen
- Kan gå ind i rundkredsen
- Kan favne de elever der skal indstudereres, så de kan se, at det kun er dem instruktionen gælder

ØVELSER TIL FLOW 1

Øvelse 1

Gå fra side til side (Se de rytmiske grundtrin s. 10). Evt. bare på stedet, men i samme puls

Øvelse 2

Eleverne holder pulsen, selv om musiklederen går ud af puls

Øvelse 3

Stop pulsen. Mærk at energien forsvinder

Øvelse 4

Klap på alle slag

Øvelse 5

Klap på bestemte slag

Øvelse 6

Sammenspil med forskellige "roller" i mindre grupper

VIDEO 3

Hvis tempoet løber, så læn jer lidt tilbage eller klap insisterende i et markant lavere tempo

MUSIKPÆDAGOGISKE TIPS

VIDEO 4

Hvis du ikke har arbejdet i flow før vil det tage tid at vænne dig til det. Ligesom det gør for eleverne. Du vil sikkert opleve det som et sejt træk at skulle arbejde i flow med de første hold, fordi I skal lære det på samme tid. Men allerede når du får dit næste hold og flow bliver en naturlig del af undervisningen fra forløbets start vil det føles meget lettere.

Når man møder en klasse første gang, er det en god ide at få dem til at sidde på gulvet, hvis man skal forklare noget inden sammenspillet skal i gang. Har man med mindre børn at gøre, kan det være en god idé at sætte børnene ned uden for musiklokalet; for at forklare om de spilleregler der er i sammenspils situationen og i sammenspilslokalet

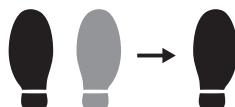
- Hvis man som musikleder skal forlade lokalet, lad da eleverne bryde flowet og sidde ned. Dette er et kropsligt signal til eleverne om at "Vi er færdige med at spille".
- Begynder eleverne at grine, forstyrrer dette læringsprocessen. Tag derfor en snak med eleverne i et sådant tilfælde.

DE RYTMISKE GRUNDTRIN

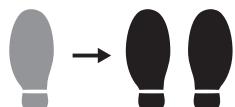
Der er mange måder at arbejde med fælles puls på.

I denne bog bruger vi et grundtrin, hvor vi i rundkreds går frem og tilbage

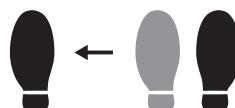
1-slaget: Højre fod til højre

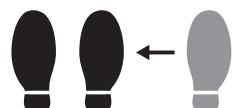
2-slaget: Venstre fod til højre

3-slaget: Venstre fod til venstre

4-slaget: Højre fod til venstre

FLERE ØVELSER I FLOW

I det videre arbejde med flow og i overgangen fra flowøvelser til sammenspil, er her nogle flere øvelser, man kan bruge i musikundervisningen.

Øvelse 7

1-2-3-4 alene

- Giv eleverne tallene 1-2-3-4, hver elev får ét tal
- Tæl højt og lad eleverne klappe, når deres tal optræder i takten
1'erne klapper på 1. fjerdedel,
2'erne på 2. fjerdedel osv.
- Udpeg én bestemt talgruppe, og lad kun dem klappe (fx kun 4'erne, så der opstår klappe-pause på 1,2 og 3)
- Efter samme princip kan to talgrupper udvælges (fx 2'erne og 4'erne)

VIDEO 5

Øvelse 8

Klap på mine slag

- Lad eleverne tælle taktslagene højt, uden at du tæller med

Nonverbalt

- Eleverne skal nu klappe på de slag, som du som underviser giver håndtegn til:
1 finger = klap på 1
2 fingre = klap på 2 osv.
- Fortsæt evt. øvelsen, uden at eleverne tæller højt
- Tilføj klap på 'og-slagene':
1 finger + en knyttet hånd = klap på 1 og;
2 fingre + en knyttet hånd = klap på 2 og osv.

Husk – især med unge folkeskoleelever – at holde pauser i flow-forløbet, da dette kræver megen koncentration.

Øvelse 9

Sammenspil imellem fire grupper

- Del elevgruppen op i fire mindre grupper
- Hver gruppe får nu en egen rytme, de skal klappe. Gruppe 1 klapper først, herefter gruppe 2 osv.
- De forskellige grupper mutes nu og sættes i gang igen på skift. Mute fx gruppe 1, men lad de andre fortsætte med at klappe deres rytmer

Øvelse 10

Fra flowøvelser til sammenspil (læs mere i afsnittet "Stomp til sammenspil" s. 83)

- Eleverne er delt i små grupper (á 4 personer) med instrumenter
- 1'erne og 3'erne spiller på 1-slaget, - 2'erne og 4'erne spiller på 2-slaget
- Samtidig kører der en bas-figur, der er indstuderet vha. farvekode (se 1-2-3-rotation)
- Flowøvelserne med klap er nu blevet til sammenspilsøvelser med instrumenter og eleverne forberedes herved til sammenspil i kæder, sammenspil i 1-2-3-rotation og sammenspil med L-R-ark

SAMMENSPIL I KÆDER

Rytisk sammenspil i kæder er en metode, hvor musikalske figurer deles op og spilles af flere elever. I kæderne arbejder eleverne sammen og hjælper hinanden med at indgå i sammenspillet.

KÆDEARRANGEMENTER

Kædearrangementet bygges op omkring et fundament bestående af melodi med svarkor, samt, eneste instrumenter angivet i arrangementet, bas og trommer.

I hvert arrangement er ligeledes angivet en pentaton skala, som kæderne laves ud fra. Kæderne afløser derved de andre roller i et konventionelt sammenspilsarrangement. Dette gør at man med mindre forberedelse kan skabe sammenspillet her og nu.

En kæde er en musikalsk figur, der kan have 1, 2 eller 4 takters længde og som gentages.

Kæden kan være en:

- Melodisk kæde
- Percussion-kæde
- Blandet kæde

Til hver kæde, er der knyttet en hjælpetekst, der skal støtte eleverne i deres rytmiske spil. Hver kæde deles op i et antal kædeledd, og der knyttes en elev til hvert kædeledd. Dvs. at alle elever der spiller kæden, kædegruppen, skal lære at sige hele hjælpeteksten, men skal kun spille på de ord, som hører til deres kædeledd.

Inden sammenspillet påbegyndes hjælpes eleverne ad med at stille instrumenter klar. Instrumenterne stilles op i en rundkreds, hvor kædegrupperne står sammen.

KÆDEEKSEMPLER

I det nedenstående eksempel er der lavet en række forskellige kæder ud fra en D-dur-pentaton skala. [D - E - F[#] - A - H]. Bas, trommer og sang udgør fundamentet i sammenspillet.

27 elever spiller/synger hver sin figur. 6 kæder med 4 elever i hver.

VIDEO 6

Lydfil

D/H D/G D D/E

We found love in a hope - less place

Kædeled

*2 Sam - men - spel i kæ - der kan vi al - le li'

*3 Hør nu på min gui - tar den ka' li' Rih - an - na

*4 Nu skal vi trom - me i sam - men - spel i kæ - der

Hjælpetekst

*5 Hør nu på min gui - tar den ka' li' Rih - an - na

*6 Nu skal vi spel - le lidt på key - board og el - qui - tar

*7 Vi ka' li' sang og dans dans dans og sang

*1 Bass line

*1 Drum line

* I lydfilen kommer instrumenterne på i rækkefølge efter numrene. 1: Bas/Tr, osv.

Når eleverne selv skal i gang med at lave deres egne kæder, er det vigtigt at du har nogle meget overskuelige rammer hvad angår længde, toner og kompleksitet. Hjælp dem til at finde en god arbejdsgang.

KÆDER KOPIARK

Udgangspunktet for kædemethoden er, at musikken i kæderne skabes her og nu i sammenspils situationen, men indtil man føler sig tryg ved metoden, kan man forberede kæderne hjemmefra og evt. notere dem i kædekopiarket.

UNDERVISNINGSDIFFERENTIERING

Kædeeksemplerne er udviklet med forskellig sværhedsgrad for at illustrere arrangementtypens fleksibilitet. Eksemplerne viser både simple kæder, der primært indeholder 4.- og 8.dele, og eksempler, der indeholder synkoper, punkteringer og 16.dele. Med forskellige kæder kan denne arrangementstype altså spilles af elever med forskelligt udgangspunkt.

Antallet af kædeled kan også varieres, således at øvede elever kan spille flere kædeled i træk.

INSTRUMENTER - BRUG HVAD DU HAR

De melodiske kæder kan bestå af en række forskellige melodiinstrumenter som eksempelvis guitar, xylofon, keyboards, blokfløjte m.m. og kan spilles i flere oktaver.

Ved flere keyboards kan man lege med forskellige lyde. Dette giver arrangementet fylde og skaber nuancer.

Percussionkæder kan bestå af et utal af rytmmer og inddrage alle former for percussion- og stompinstrumenter. I arrangementerne kan der stå forslag til instrumenter, men dette er kun vejledende - BRUG HVAD DU HAR.

UDVIKLING AF EGNE KÆDER

En af ideerne bag metoden, er at man som underviser udvikler sine egne kæder til arrangementet. Her kan man tage udgangspunkt i, hvor mange elever man har, hvad de kan, og hvilke instrumenter man har til rådighed.

Den pentatone skala i arrangementet er tænkt som et forslag til en skala, som man som underviser kan udvikle sine egne instrumentalkæder over.

- Find på en rytmefigur/melodi på 1, 2 eller 4 takter.
(evt. en melodi over den pentatone skala)
- Find på en hjælpetekst
- Del den op i kædeled
- Fordel instrumenter på kædeleddne. Brug evt. kopiarke s. 111.

MUSIKALSK SKABEN

I det videre arbejde med sammenspil i kæder, er det oplagt at lade eleverne udvikle deres egne kæder i kædegrupperne. På den måde kan kædearrangementer bruges i arbejdet med musikalsk skaben.

